

Evropska unija sporazuma o prosti trgovini s Singapurjem v zdajšnji obliki ne more skleniti sama

Določbe sporazuma o tujih naložbah, ki niso neposredne, in določbe o reševanju sporov med vlagatelji in državo ne spadajo v izključno pristojnost Unije, tako da sporazuma v danih okoliščinah ni mogoče skleniti brez sodelovanja držav članic

Evropska unija in Singapur sta 20. septembra 2013 parafirali besedilo sporazuma o prosti trgovini. Gre za enega prvih dvostranskih sporazumov o prosti trgovini, imenovanih sporazumi „nove generacije“, drugače povedano, za sporazum o trgovini, ki poleg tradicionalnih določb o zniževanju carin in zmanjševanju netarifnih ovir na področju trgovine z blagom in storitvami vsebuje določbe z različnih področij, povezanih s trgovino, kot so varstvo intelektualne lastnine, naložbe, javna naročila, konkurenca in trajnostni razvoj.

Komisija je Sodišču predložila predlog za izdajo mnenja, da bi se ugotovilo, ali ima Unija izključno pristojnost, da predvideni sporazum podpiše in sklene sama. Komisija in Parlament trdita, da jo ima. Svet in vlade vseh držav članic, ki so Sodišču predložile stališča,¹ trdijo, da Unija sporazuma ne more skleniti sama, češ da nekateri deli sporazuma spadajo v pristojnost, ki si jo delijo Unija in države članice, oziroma v izključno pristojnost držav članic.

Sodišče je v današnjem mnenju najprej poudarilo, da se mnenje nanaša le na vprašanje izključne ali neizključne pristojnosti Unije, ne pa na združljivost vsebine sporazuma s pravom Unije, in navedlo, da **sporazuma o prosti trgovini s Singapurjem v zdajšnji obliki ne more skleniti Unija sama**, ker nekatere od predvidenih določb spadajo v pristojnost, ki si jo delijo Unija in države članice. Iz tega sledi, da **lahko v danih okoliščinah sporazum o prosti trgovini s Singapurjem sklenejo le Unija in države članice skupaj**.

Sodišče je med drugim navedlo, da **ima Unija izključno pristojnost** glede delov sporazuma, ki se nanašajo na ta področja:

- dostop do trga Unije in do singapurskega trga za blago in storitve (vključno z vsemi storitvami prevoza²) ter v sektorjih javnih naročil in proizvodnje energije iz nefosilnih in obnovljivih virov;
- določbe na področju zaščite neposrednih tujih naložb singapurskih državljanov v Uniji (in obratno);
- določbe na področju pravic intelektualne lastnine;
- določb, katerih namen je boj proti protikonkurenčnim dejavnostim in urejanje koncentracij, monopolov in subvencij;

¹ Pisna stališča so predložile vse države članice razen Belgije, Hrvaške, Estonije in Švedske. Belgija se je kljub temu udeležila obravnave in stališča podala ustno.

² Sodišče glede pomorskega, železniškega in cestnega prometa meni, da zaveze, ki so v zvezi s tem vsebovane v predvidenem sporazumu, lahko vplivajo na pravila Unije ali spreminjajo njihovo področje uporabe, tako da je Unija v skladu s členom 3(2) PDEU izključno pristojna za odobritev takih zavez.

- določbe na področju trajnostnega razvoja (Sodišče je ugotovilo, da je cilj trajnostnega razvoja odslej sestavni del skupne trgovinske politike Unije in da v predvidenem sporazumu za liberalizacijo trgovine med Unijo in Singapurjem velja pogoj, da pogodbenici spoštujeta svoje mednarodne obveznosti na področju socialnega varstva delavcev in varstva okolja);
- pravila o izmenjavi informacij ter obveznostih uradnega obveščanja, preverjanja, sodelovanja, mediacije, preglednosti in reševanja sporov med pogodbenicama, razen če se ta pravila nanašajo na področje tujih naložb, ki niso neposredne (glej spodaj).

Nazadnje po mnenju Sodišča **Unija nima izključne pristojnosti le glede dveh vidikov sporazuma**, in sicer za področje tujih naložb, ki niso neposredne („portfeljske“ naložbe, izvedene brez namena vplivanja na upravljanje družbe in na nadzor nad njo), in ureditev **reševanja sporov med vlagatelji in državo**.

Da bi imela Unija izključno pristojnost na področju tujih naložb, ki niso neposredne, bi bilo potrebno, da bi sklenitev sporazuma lahko vplivala na akte Unije ali spreminjala njihovo področje uporabe. Ker pa ne more, je Sodišče ugotovilo, da Unija nima izključne pristojnosti. Ima pa pristojnost, ki si jo deli z državami članicami. Ta ugotovitev velja tudi za pravila o izmenjavi informacij ter obveznostih uradnega obveščanja, preverjanja, sodelovanja, mediacije, preglednosti in reševanja sporov med pogodbenicama v zvezi s tujimi naložbami, ki niso neposredne (glej zgoraj).

Tudi ureditev reševanja sporov med vlagatelji in državo spada v pristojnost, ki si jo delijo Unija in države članice. Taka ureditev, ki spore izloča iz sodne pristojnosti držav članic, namreč ne more biti uvedena brez njihovega soglasja.

Iz tega sledi, da sporazum o prosti trgovini v danih okoliščinah lahko sklenejo le Unija in države članice skupaj.

OBVESTILO: Država članica, Evropski parlament, Svet ali Komisija lahko pridobijo mnenje Sodišča glede združljivosti predvidenega sporazuma s Pogodbama ali glede pristojnosti za sklenitev tega sporazuma. Kadar je mnenje Sodišča odklonilno, lahko predvideni sporazum začne veljati, le če se spremeni ali če se spremenita Pogodbi.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) mnenja je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve mnenja so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106